

'Pokrok Západu'

PUBLISHED WEEKLY.

Entered at the Post Office at Omaha, Nebr., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1417-1419 So. 13th St., Omaha, Neb.

Subscription by mail — \$1.50 per year.

Vydává:

YDAVATELSKÁ SPOL. POKROKU, OMAHA, NEB. Václav Bureš, ředitel.

Přepištěné.....\$1.50 na rok Do Čech.....\$2.50 na rok

Adresujte jednoduše:

POKROK ZÁPADU, OMAHA, NEB.

Omaha, Nebr., dne 16. října 1912.

STATEMENT OF OWNERSHIP AND MANAGEMENT, OF POKROK ZÁPADU,

Cretecký Pokrok, Pokrok, Dakotský Pokrok, Kansaský Pokrok, Minnesotský Pokrok, Iowský Pokrok,

published weekly at Omaha, Neb. (Statement required by the Act of August 24th 1912.)

Editor.....Lou W. Dongres Managing Editor Jar. J. Řezábek Business Manager Václav Bureš Publisher: POKROK PUBLISHING COMPANY.

Owners:

- Václav Bureš, Omaha, Neb.
- Mrs. V. Bureš, Omaha, Neb.
- L. C. Bureš, Omaha, Neb.
- J. F. Přibyl, Omaha, Neb.
- V. Přibyl, Omaha, Neb.
- Chas. Steiger, Omaha, Neb.
- Mrs. Ed. Rosewater, Omaha, Neb.
- Ant. Benda, Omaha, Neb.
- James Hulac, Omaha, Neb.
- Fr. Koutský, So. Omaha, Neb.
- P. J. Fittle, So. Omaha, Neb.
- P. A. Korab, Iowa City, Ia.

POKROK PUBLISHING CO., by

Václav Bureš, pres.

Sworn to and subscribed before me this tenth day of October 1912.

A. TENOPÍR,

Notary Public.

(Seal.)

My commission expires May 9th 1917.

OSOBNÍ

* V pondělí byli jsme počtení návštěvou pana T. A. Tykalského z Verdigris, Nebr., který jest zastupcem Hannover Fire Insurance Co. v New Yorku, a jenž nalézá se na cestě za obchodními záležitostmi, zdržel se v Omaze a při té příležitosti závod nás také navštívil a zanechal nám zde seznam různých majetek, jež má na prodej. Příkladně: 400 akrů pozemků, z nichž 110 akrů je vzděláno s dvěma budovami, potřebnou vodou. Vše jest ohrazeno a nalézá se v okrese Knox. 280 akrů pozemku, z nichž je 150 spravováno. Obytné stavení s třemi světnicemi, velikou stodolou, vše jest rovněž ohrazeno a leží v okrese Knox. Oba tyto majetky tvořily by v celku ideální rancho 680 akrůch a leží blízko dráhy u Verdigris a koupěchtivým začle na požádání výtah obsahující všechny podrobnosti těchto pozemků a celého zařízení. Jeho adresa je: T. A. Tikalský, Verdigris, Neb.

* Tento týden navštívil nás p. Frank Vojtěch, Lawrence, Nebr., který prodal farmu, již sedm let vlastnil a přestěhoval se do Omahy, kde hodlá se zaměstnávat klempřstvím. Přejeme mu mnoho zdraví!

* Náš starý odběratel pan Fr. L. Petřík, Tábor, So. Dak., který přijel před několika dny do Omahy s jeho synem, který se musel podrobiti operaci, nás rovněž navštívil a při té příležitosti obnovil si předplatna na D. P. Přejeme mu z plna srdce, aby operace jeho syna se neminula se zklamem.

* Včera navštívil nás náš dlouholetý odběratel p. Václav Mikulák z Dwight, Nebr., který zájel do Omahy, aby vyhledal lékařské pomoci pro jeho žaludeční neduh. Přejeme mu brzké pozdravení a doufáme, že choroba jeho není vážného rázu, neboť při jeho vyšetření matiční lékař udal, že žaludek a střeva vyhlíd.

OSVĚTOVÁ PRÁCE V ČESKÉ AMERICE.

Zpráva Česko-Americké Matice školské za měsíc září 1912. — Dle odpovědí škol tvořících Česko-Americkou Matici školskou, Výk. Výbor Matice zůstává i pro školní rok 1912—13 v New Yorku. Úřady zůstaly stejné i pro tento rok. Při té příležitosti předseda, obě. Březovský, přednesl, že by měly školy přenést už jednou úřadovnu jinam. New York již pracuje na třetí rok jako ústředí Matice a změna nikdy neškodí. Dle stanov může přijít Matice tam, kde je více matičních škol pohromadě. Po New Yorku jest nejvíce škol blízko sebe v Clevelandě. V Clevelandě by měli tedy připravovat se k tomu, aby po tomto školním roce přešli další vedení Matice. Činovníci posavadní úřadovny by jim byli ze všech sil nápomocni.

Zprávy jednotlivých škol, jež měly být v almanachu, přišly pozdě a některé školy vůbec zpráv nezaslaly, ať napsaly, jež zprávy daly vypracovati. Takovým způsobem by se pracovat nemělo. Cílem česká veřejnost má vědět, jak na kterých školách se pokročilo. Jedny školy se mají učit od druhých a tak se půjde do předu. Musí se pracovati k tomu, aby aspoň v příštím roce almanach vyšel. V něm bude statistika, v něm budou metody vyučovací jednotlivých učitelů a dle takových almanachů každého roku vydaných nejlépe se pozná, jak jednotlivé školy pokročily a co jest třeba udělati, by se dodělaly ještě většího výsledku. Osnovu vypracovanou učitelem Nigrinem prohlédnou ještě učitelé nejbližších škol a pak po učiněných opravách dá se do tisku a rozešle se školám. Ta osnova bude vodítkem společnému postupu ve všech školách. Ta osnova se dle nabytých zkušeností bude zdokonalovati, až dostoupí své skutečné dokonalosti.

Na škole Elizabeth a New York se staly změny v silách učitelů. Učitel Vašků z Elizabeth obdržel školu New Yorku a na školu Elizabeth Česko-Americká Matice školská odporučila učitele Stařka, který má maturitu z realky a v Americe již jako učitel působil. Byl přijat. Žádáme též ostatní školy, aby oznamovaly úřadovně změny ve svých silách učitelů.

Učitel Nigrin, který právě přijel z Čech, oznámil, že mluvil s předsedou Spolku Komenický v Čechách a ten že ho žádal, by se Č. A. M. S. stala členem Spolku Komenický v Čechách, který sestává z učitelů českých, jež se spojili za účelem vydávání učebních pomůcek. Jak se Č. A. M. S. stane členem, bude dostávat i za úřadovny poplatek roční všechny učebné pomůcky v Čechách vydané a bude z nich moci mnoho čerpati pro naše školy. Usneseno připojit Matici ke Spolku Komenický v Čechách.

Česká Čítanka, která dána před několika lety k vypracování učitelům v Čechách, právě se rozesílá po Americe. Veškerou práci na této čítance vedle učitel Vojta Beneš a jemu jedině mohou české svobodomyšlné školy děkovati, že je vůbec hotova. Úřadovna Matice byla s touto čítankou nanejvýš spokojena a bude z této práce potěšen každý, kdo jí dostane do rukou. Může se říci, že tak dobrou učebnou pomůcku naše svobodomyšlné školy ještě neměly a může se říci, že tak dokonale učebnou pomůcku nemají ani školy v Čechách. V uznání zásluh, jaké si učitel Vojta Beneš vypracování této čítanky o české svobodomyšlné školy v Americe získal, Česko-Americká Matice školská zvolila učitele Beneše svým čestným členem. Učitel Beneš ve svém dopise, jímž odevzdával svou Čítanku našim dětem, psal, že by se rád podíval aspoň na rok do Ameriky, aby mohl prakticky seznáti potřeby našich škol a pak ve spojení s našimi učiteli dále pracovati na zlepšení našeho školství. Přání učitele Beneše našim Česko-Americká Matice školská vyhověti tím, že v posledním sešlité žádal jeden z učitelů za náhradníka za sebe na dobu jednoho roku, neb chce na jeden rok do Čech. Nyní možno oběma vyhověti: matiční učitel pojedí do Čech a učitel Beneš z Čech zajme

jeho místo na dobu jednoho roku a bude při tom přednášet, studovati naše i americké školství. Zkušenosti pak takto nabytých využitkuje k povznesení českého školství zde i v Čechách.

Podána zpráva new-yorské školy, že třeba vydati Druhou Čítanku, která by nahrazovala nynější druhou a třetí čítanku a která by byla přechodem mezi Slabikářem a právě z Čech došlo Českou Čítankou. Tajemník Matice svolá sešlité učitelů, v níž se tito poradí, jak by se tato čítanka měla spravovati, rozdělit mezi sebe jednotlivé části a požádati i učitele z ostatní Ameriky, aby spolupracovali. Každý, kdo by chtěl spolupracovati, může se přihlásiti u Matice. Po skončení této práce přistoupí se k opravě Slabikáře.

Žádáme etné školy, které posud v Matice nejsou, aby přistoupily a podílely se na celkové práci. Žádáme matiční školy, aby udaly nynější počet žactva na jejich školách.

Za Česko-Americkou Maticí školskou — Jan Březovský, předseda; B. O. Vašků, tajemník, 546 East 86th Str., New York, N. Y.

Jak viděti, plní Česko-Americká Matice školská zdárně svůj úkol na poli kulturním. Jest si přáti — a budeme to vždy podporovati — aby všechny školy byly pokud možno nejdříve přivtěleny k tomuto tělesu, jež dokazuje, že jest života schopným a prospěšným činitelem v našem kulturním životě.

Professor Dr. K. Velemínský, jehož nám pro tento rok odporučil básník Machar, přijel na loď Kronprinz Wilhelm 8. října do New Yorku. V New Yorku se zdrží asi šest neděl a tu upozorňuje nás, aby se přihlásily o jeho přednášky. Přihlášky mohou činiti u nás. Dostanou hned odpověď a budou se moci důkladně připraviti. Prof. Velemínský nám posud udal tato tema: Palacký a české prozbulení, Velicé mužové XIX. století, L. N. Tolstoj. Přítomně Rusko, Básník a spisovatel J. S. Machar. Nehodil se Vám ani jedno z udaných temat, stanovte si svoje. Professor Velemínský bude přednášeti a mezi tím bude studovati americké školství, aby jeho dobrých vlastností využítkoval pro školství v Čechách.

RYBÁŘKA.

Napsal G. Cavellier. — Z francouziny přeložil Marie Krámková.

Uplýnulo bezpála deset roků, co Marie Lecoedicová, nejhezčí dívka v městečku Ploubazlanecu, stala se ženou Tomáše Bihana. Kterého bouřlivého večera, když ostrý vítr zle fičel od vzbouřeného moře, přinesl ubohé trosky bárky, kterou byl řídil její muž.

Přes svůj něžný zevnějšek a bělostnou pleť — což bylo příčinou, že jí v celém kraji paimpolském přezdívali "slečna" — měla Marie energii neobyčejnou. Při odchodu ze hřbitova, když dala postaviti kříž v oddělení "zahynulých na moři", zadávala se na své čtyry malé andělky, s nimiž ji zde Bihan zanechal samotnou — a pevným hlasem odpovídala ku dotazům, znepokojujících se jejím nastávajícím osudem: "Děkuji vám. Mám ruce a dobrou vůli. Budu lovit pro své maličky."

Loviti! Tento něžný tvor nepomyšlel zajistit na to vážně! Kdo nezná života pobřežního, nedovede si představiti hrozné svízele těch nehořáků, kteří jsou zrozeni v bírati z rozsedlin skalních chudou žen raků a muší, jejichž směšná malá ena sotva stačí na nutnou skývu chleba.

Loviti! Smutně se tomu usmívali sousedé Mariini. Ale městečko vidělo již druhého dne mladou vdovu, ana s rukama obnaženými, sukněmi vykasánými a se sítí přehozenou přes ramena statečně kráčel ku pobřeží. Výraz tváře její byl bolný. Zdálo se, že slzy chtějí běžet chvilce vytrysknouti se smutně hledících očí. Nic nebdala na to, že studený říjnový vítr bítuje její tvář a mrazí oči.

"Mnoho zdraví, Marie!", volali rybáři, stojel na prahu svých domků. Brzy před polednem spatřili ji, jak vracel se znavena tak, že pod

ni takofka nohy klesaly. "Nuže?", vypyťávají se.

"Ujde to," odpovídala. "Mám raky, mušle a velkého kraba. — Charles Kerhvas dá mi nejméně deset sous."

Kerhvas dal jen devět sous; stálo to na polévku ze zeleniny, na níž pochutnali si malý Jean, Inez, Albína a Anna, kdežto Marie musila se spokojiti s chlebem pohankovým. Charles Kerhvas nebyl zlý člověk, ale byl velmi šetrný. Jezdil dvakráte v týdnu do Paříže, doprovázeje tam zásilku vepřů, kterýchosi obchodníka z Paimpolu, kterých příležitosti využítkoval pro sebe. Měl vždy uložen množství různých zakázek, obzvláště prodej kořisti rybářů obchodníkům v tržnici, což prováděl vždy s největší svědomitostí. S Marií dorozuměl se jako s jinými rybáři. Vždy v úterý a v sobotu opouštěl Charles Kerhvas městečko. Vracel se ve středu a v pondělí a odevzdal každému, co mu patřilo. Tak podařilo se Marii vydělati týdně až sedm franků. Lovila ovšem velmi pilně — o tom nebylo pochybnosti.

Často ženy, ubírající se na trh do Paimpolu, volaly jí do hospody, kde se usadily před koflíky kávy. "Marie, pojďte přece s námi na koflík kávy!"

"Ne, děkuji Perrino! Jste příliš laskava, Margerito! Necháme to na podruhé..." řekla a odešla z dlouhými kroky, navykajíc znenáhla mužské chůzi. Oblíbejí její stával se drsným, pihovatým, opáleným. Krásy tím Marii ovšem nepřibývalo, tím více však odvahy. A ona potřebovala odvahy, chtěla-li něco vydělati, neboť Kerhvas vždy častěji zvěstoval rostoucí požadavky pařížských kupců. "Má ubohá Marie," pravil kterého dne, když vdova před něj postavila plné koše pohybných se zvířat, "za tohle nepřinesu skorem ničeho. Malí raci se v tržnicích již neprodávají. Pařížané chtějí jen raky velké; takhle kdybys — eh — mohla lovit "buquet"!"

"Buquet" jest velký mořský rak růžové barvy. K lovení jeho musí se rybář vydati při přílivu na moře a vstoupiti až po páže do vody. Mnozí lidé, překvapeni zrádným přílivem, již se nevrátili, jiní zemřeli nachlazením, získaným při této příležitosti. Marie dohře věděla o tom a pomýšlela na katastrofu, kterou by přivodilo její zmizení, váhala vydati se na lov tak nebezpečný. Příjmy se však menšily. Ze sedmi franků klesly na šest, pak na pět. První týden v listopadu vrátil se Charles Kerhvas všecek nešťastný.

"Prokletí Pařížané!", zlobil se. "Nechtějí již malých raků, žádají jen raky velké. Musíš lovit, Marie, jen raky velké, jiné nemohou od tebe vzíti."

Marie neřekla ani slova; druhý den však, poněvadž byl právě příliv, odešla z domova již o půl noci, zanechavši o samotě svoje čtyry caparty s ručkama navázanými kol krku ovinutými a pohroužené v libý sen.

"Kam jdeš?", otázal se starý rybář, jdoucí napnout síť. "Na velké raky... Pro Pařížany," odvětila klidně vdova. Zima byla této noci hrozná. Ostrý vítr skušel zlověstně z hlubin nekonečné tmy. Marie vykasala sukní a vstoupila do vody.

Co se s ní stalo? Toho se nikdo nedověděl. Druhého dne byla nalezena na břehu moře polonahá její mrtvola. Sít držela pevně v ztuhlých rukou. Množství obrovských raků, uniklých z plátěného pvtle, uvázaného kolem pasu, leželo okolo ní.

Charles Kerhvas byl jedním z nejprvnějších u mrtvoly. Spatřiv ležoucí raky, jal se vztekle po nich dupati. "Pařížané," volal, "nesmějí si na vás pochutnati!"

A zatím co jeho těžké boty ničily raky, brozil pět v tu stranu, kdež ležela obrovská Paříž halčí se v nezměrný svůj egoismus.

Smaženec z vanilovou smetanou. Rostluc do koflíku sladké smetaně 6 celých vajec, hodně to rozkloktej, vmiechej do toho tolik mouky, co by bylo potřeba na řídkou kapání, trochu to osol, dej do toho cukru, rospal másto na rendlíku, vlij to do něho a nech to v horké vroubě upéci. Zatím nech

HON. CHAS. H. SLOAN

uchází se o znovuzvolení do úřadu

KONGRESNIKA ze 4. kongresního distriktu

a žádá české voliče a příznivce o podporu při volbě v úterý dne 5. listopadu na základě svého rekordu v minulé lhůtě. 13-3

ve smetaně povařit cukr a vanilii, dražbu na pol. stanici v Clevelandu. Prodávány byly věci, ke kterým se nikdo nehlásil. Mezi kupci byl také Charles Vrba z Chagria Falls. Přijel do Clevelandu s rozmanitými produkty a koupil na stanici kufr za několik centů. V kufru nalezl dýmánek a zlatý brož.

Upozornění!

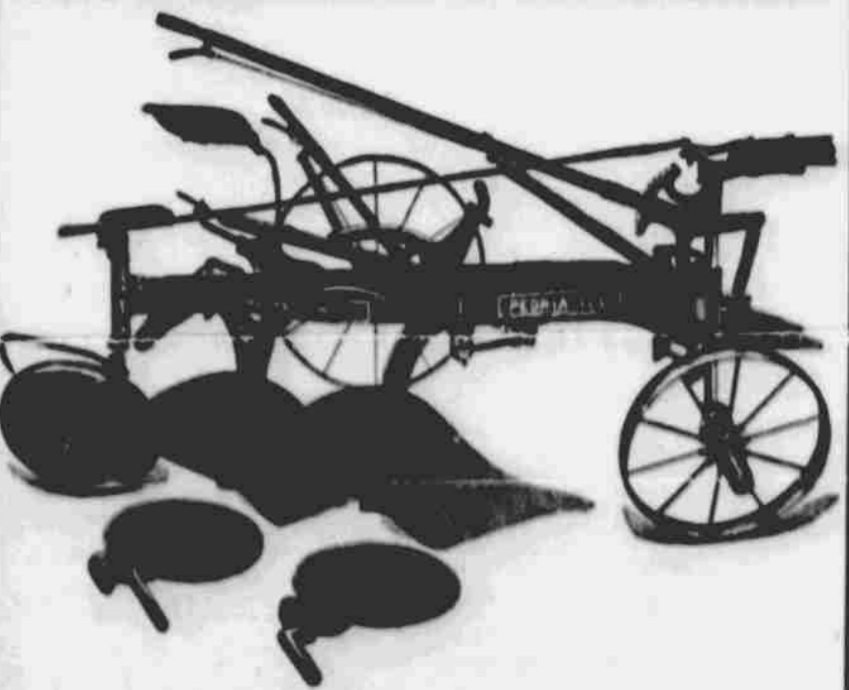
DR. J. J. WARTA,

specialista chorob očí, uší, nosu, hrdla a přízpusobuje brejle. Léčí jenom uvedené nemoce. Navštíví několik českých osad.

- Navštíví: Prague, v úřadovně Dr. Kašpara dne 19. října
- Linwood, v úřadovně Dr. Draského, 20. října
- Bruno, v úřadovně Dr. Jelínka, dne 21. října
- Dwight, v úřadovně Dr. Garrigrovo, 22. října
- Dorchester, v úřadovně Dr. Pautrovo, 23. října
- Crete, v úřadovně Dr. Stejskala, dne 24. října
- Swanton, v úřadovně Dr. Šimečka, 25. října
- Wilber, v úřadovně Dr. Heina, dne 26. října
- Milligan, v úřadovně Dr. Smrhy, dne 28. října

Po 1. listopadu v 923-4 W. O. W. Bldg. Omaha. 13-1c

Dvojradičný pluh MODEL

Dvojradičný pluh "Model" jest lehkým v řízení a lehkým k tahu. Jest na jednu osu a plasy se houpají tak jako na pluhu chodícím. Tah postranní jest prakticky zcela odstraněn. Plaz jde do země za krojídlem a zvedá se za ním rovně ven. Má mocnou šlapací sdrží. Také se vyrábí jako "sulky". Naše továrna vyrábí všechno k orbě potřebné. Píšte si o obdržky.

KINGMAN PLOW CO.,
PEORIA, ILL.